

Nappulaliigaa vuodesta 1972

Vielä 1950- ja 60-luvuilla junioripöytätennis oli yhtä kuin 17-vuotiaiden luokka. Juniorityöhön panostanut helsinkiläinen TIFG esitti 1967 alle 14-vuotiaiden SM-kilpailujen ja koulujen välisten mestaruuskilpailujen järjestämistä, mutta vasta vuoden 1969 liittokokous hyväksyi ehdotuksen 14-vuotiaiden poikien ja tyttöjen kaksinpeliluokkien lisäämisestä SM-ohjelmaan.

TIFG ehdotti jälleen koululaismestaruuskilpailujen järjestämistä 1970 liittokokouksessa. Ehdotusta ei taaskaan hyväksytty, mutta liittohallitus velvoitettiin seuraamaan kehitystä asian suhteen. Kehityksen seuraaminen johti sitten siihen, että ensimmäiset koululaisten SM-kilpailut järjestettiin 18 vuotta myöhemmin 1988.

Edistyksellisesti TIFG ehdotti myös, että jokaisessa kilpailussa olisi järjestettävä alle 12-vuotiaiden luokka. Ehdotuksesta saattaa päätellä, että TIFG:in mielestä asia ei hoituisi vapaaehtois pohjalta. Ehdotus ei mennyt läpi, mutta idea jäi muhimaan. Kansallisten kilpailuiden junioriluokilla oli iso merkitys, sillä kaikki luokat pelattiin ”yhdestä tappiosta ulos” -menetelmällä. Lisäksi pelaaja ei saanut osallistua omaa luokkaansa ylempiin yleisen sarjan luokkiin, joten kilpailut eivät olleet kovin kehittäviä tai hyödyllisiä pienemmille pelaajille. Vasta 1969 Pöytätennisiiton hallitus päätti luopua tästä määräyksestä.

Ruskeasuon halli avattiin pöytätennikselle syksyllä 1970. Sen 16 pöytää antoivat mahdollisuuden uudenaiseen kilpailutoimintaan Helsingissä. Tätä käytettiin hyväksi myös Nappulaliigan käynnistämisessä.

Nappulaliiga aloitetaan

Hallituksen pöytäkirjassa 22.9.1971 on mielenkiintoinen maininta: sen mukaan Kylmäkosken Mailan puuhamies Nilla Keva hoitaa yhdessä Stigan Veijo Vesasen kanssa neuvottelut Nappulaliigan televisioinnista. Sovittiin myös, että Keva laittaa Nappulaliigasta ilmoituksen opettajien lehteen. Tätä päivää voi pitää Nappulaliigan syntymäpäivänä.

Juuri Nilla Keva oli vahvasti idean taustalla. Hän oli toiminut opettajana Kylmäkosken Riisikkalan koululla 1950-luvun alusta ja halusi löytää koululaisille urheilulajin, jota voisi harrastaa niin koulun liikuntatunneilla kuin iltaisinkin. Ensimmäiset pöydät valmistuivat koulun veistotunneilla. Innostus oli suuri ja pingispöydät olivat ahkerassa käytössä myös välitunneilla.

Jotta pelaajat voisivat osallistua viralliseen kilpailutoimintaan, Keva perusti vuonna 1959 Kylmäkosken Mailan. Kylmäkoskella järjestettiin 1960-luvulla suosittuja junioripäiviä, jonne tultiin suurin joukoin pelaamaan ympäri Suomea. Kylmäkoskelta tuli muun muassa Niemisen pöytätennisperhe, jonka kaikilla kuudella sisaruksella (Tellervo, Risto, Maija, Pekka, Jukka ja Matti) on lajin SM-mitali.

Nappulaliigan alkuperäisiä sääntöjä ei liene julkaistu kirjallisena lainkaan. Ikäluokkana oli kuitenkin alle-13-vuotiaat, mikä tarkoitti sitä, että pelaaja sai täyttää korkeintaan 13 vuotta 1.7. tai sen jälkeen. Ohjelmassa oli vain joukkuekilpailu kahden pelaajan joukkueilla

(Corbillon cup). Loppukilpailua edelsivät alueelliset karsintakilpailut. Joukkueet eivät olleet välttämättä seurajoukkueita, vaan myös piirijoukkueet tai eri seurojen yhdistelmäjoukkueet hyväksyttiin.

Ensimmäisen Nappulaliigan karsinnat pelattiin keväällä 1972 ja loppukilpailu heti perään huhtikuussa. Avaustapahtumassa oli vain yksi yhteinen joukkuekilpailu, johon tytötkin saivat osallistua. Pöytätennisliitto maksoi joukkueet huoltajineen Helsinkiin. Eri puolilla Suomea järjestetyissä karsinnoissa oli mukana 50 joukkuetta, joista Helsingissä 22 ja Hämeessä 16. Yhteensä karsintoihin oli osallistunut noin 100 nappulaa. Se kertoo, että lajiin oli tullut todella mukavasti junioreita, vaikka ilmeisesti mukana oli sellaisiakin lapsia, jotka eivät pelanneet missään pöytätennisseurassa.

Ruskeasuolla pelattuun lopputurnaukseen kutsuttiin yhdeksän parasta joukkuetta. Televisio oli Juha Jokisen johdolla paikalla ja lähetys tuli ulos ”Paikoillanne valmiit” -ohjelmassa huhtikuussa 1972. Joukkueet jaettiin neljän ja viiden joukkueen lohkoihin ja kummankin kaksi parasta pelasivat finaalilohkon. Kosken Kaiku oli ensimmäinen Nappulaliigan voittaja joukkueella Esko Heikkinen ja Jyrki Ylenius. He saivat palkinnoksi Stigan hienot jääkiekkopelit. Finaalissa kaatui Pts Stiga, jossa pelasi Vihkon pöytätennisperheen nuorempi poika Martti, joka oli henkilökohtaisen tilaston paras voittamalla kaikki ottelunsa.

Ensimmäisen Nappulaliigan jälkeen päätettiin perustaa Pöytätennisliiton Nappulaliigatoimikunta, jossa olisi myös TUL:n edustaja. Ensimmäisen toimikunnan muodostivat puheenjohtaja Nilla Keva, Juhani Kujanpää, Pirkko Vihko ja Toivo Pöyry. Pirkko Vihko edusti Pts Stigaa, jossa hän oli aloittanut vahvan juniorityön miehensä Veikon kanssa.

Toinen Nappulaliiga - tytöille oma luokka

Jo 1972 syksynä alkoi uuden kauden nappulaliigan karsinta. Lopputurnaus pelattiin huhtikuussa 1973. Kosken Kaiku (Esko Heikkinen ja Paavo Laaksonen) voitti toistamiseen poikien luokan. Loppuottelussa kukistui Etelä-Vantaan Urheilijat 3-1. Mukana olivat nyt myös tytöt kuuden joukkueen voimin. Voiton vei Kylmäkosken Maila. Televisio oli jälleen paikalla ja näytti ainakin Esko Heikkisen ja Kari Kuusiniemen välistä ottelua finaalissa. Mukana olivat myös esimerkiksi 8-vuotias Stefan Söderberg ja 11-vuotias Matti Kurvinen sekä 8-vuotias Sonja Grefberg ja kahta vuotta vanhempi isosisko Monica.

Nilla Keva totesi toisen Nappulaliigan jälkeen, että Nappulaliigalle pitää saada omat säännöt ja organisaatio. Toimikunta julkaisi Pöytätennislehdessä 2/1973 Nappulaliigan säännöt, joissa todettiin myös se, että osanotto on ilmainen. Tämä periaate oli voimassa vuoteen 1996 asti, jolloin otettiin käyttöön osallistumismaksut järjestelyiden siirtyessä liiton toimiston tai seurojen hoidettavaksi.

Vuonna 1974 Nappulaliigatoimikunnan puheenjohtajaksi tuli Reino Mäkelä. Nappulaliigan tulokset julkaistiin ensimmäisen kerran liiton vuosikertomuksessa vuodelta 1973. Kisan

rytmi muutettiin kaudeksi 1973/1974 sellaiseksi, että karsinnat järjestettiin kevään päätteeksi ja loppukilpailu vasta seuraavana syksynä. Siten Nappulaliigan mestaruuksia ei lainkaan jaettu kyseisellä kaudella, koska ainoastaan karsinnat pelattiin keväällä. Karsintojen aikaan pelaajat saivat olla korkeintaan 12-vuotiaita, jotta loppukilpailu olisi pysynyt alle 13-vuotiaiden kilpailuna sääntöjen mukaisesti. Loppukilpailun pelaajat olivat noin puoli vuotta nuorempia kuin ennen.

Keväällä 1974 alkoivat kolmannen Nappulaliigan pelit. Loppukilpailut pidettiin lokakuussa. Helsinki rymisteli vahvasti huipulle ja otti poikien kilpailussa mestaruuden ja kaksi kolmatta sijaa. Mukana olivat myös tulevat vahvat junioriseururatsat TIP-70 ja Padasjoen Yritys. Poikien kilpailun voittaja oli Helsingin Piiri eli Pts Stiga joukkueella Matti Kurvinen ja Pasi Rautiainen, jonka päälaji jo tuolloin oli kuitenkin jalkapallo. Tyttöjen voittaja oli Uudenmaan piiri (Maraton) joukkueella Monica ja Sonja Grefberg. Tapahtumaa ei enää televisioitu, eikä televisio palannut tapahtumaan.

Padasjoen pöytätenniksen puuhamies Teuvo Komulainen valittiin Nappulaliigatoimikunnan puheenjohtajaksi 1975. Samana vuonna Nappulaliiga pelattiin viimeisen kerran alkuperäisellä systeemillä. Syksyllä järjestettyyn loppukilpailuun kutsuttiin 16 poika- ja neljä tyttöjoukkuetta. Viimeiset vanhanmallisen Nappulaliigan mestarit olivat pojissa Pts Stiga (Matti Kurvinen, Isto Louevuo) ja tytöissä TIP-70 (Monica ja Sonja Grefberg). Vaalan Karhun joukkueessa pelasi tuleva maajoukkuepelaaja, 12-vuotias Mika Pyykkö.

Nappulaliiga uudistetaan

Teuvo Komulaisen johtama toimikunta uudisti Nappulaliigan. Keskeisimmät muutokset olivat ikärajan laskeminen alle-11-vuotiaisiin ja henkilökohtaisen kilpailun lisääminen. Joukkuekilpailu oli tytöille ja pojille erikseen ja se muutettiin seurakohtaiseksi. Seurakohtaisuuden tarkoituksena oli lisätä seurojen intoa juniorityöhön, kun tähtipelaajan kaveriksi piti kouluttaa myös toinen nappula. Nappulatoiminnan tarkoituksiksi määriteltiin, että pelaajat saavat valtakunnan tason tavoitteen mahdollisimman varhaisessa iässä.

Kevätkaudella pelattavissa alueellisissa karsinnoissa pelaajat eivät olleet saaneet täyttää 11 vuotta ennen kauden alkua (1.7.). Koska loppukilpailu pelattiin vasta seuraavan syksyn lokakuussa, pelaajat saattoivat olla jo 12-vuotiaita ja käytännössä korkeintaan 12 vuotta ja 4 kuukautta vanhoja. Ideana oli, että Nappulaliigassa ratkaistiin MJ-11:n Suomen mestaruudet, mutta loppukilpailu oli vain siirretty yli kesän. Samalla myös motivaatio tärkeään kesäharjoitteluun parani, kun lopputurnaus oli odottamassa syksyllä. Tärkeänä perusteluna oli myös se, että Suomessa siirryttiin samaan aikaan juniorisarjoissa ikäluokitukseen 13-15-17.

Uusien sääntöjen mukaiset karsinnat pelattiin keväällä ja loppukilpailu järjestettiin lokakuussa 1976. Kaksinpeli mukaan lukien nappuloita oli noin 45. TIP-70 (Karri Husso, Mika Wahlström) vei ensimmäisen poikien uusimuotoisen joukkuemestaruuden ja PadY (Tuula Töyrylä, Marja Mäkelä) tyttöjen mestaruuden. Ensimmäiset kaksinpelimestaruudet menivät karjaalaisen KUF:n kovan luokan tähtipelaajille. Poikien kultamitalisti oli Stefan Söderberg ja tyttöjen Eva Malmberg. Eva oli vasta 9-vuotias, ja hän voitti tämän jälkeen

mestaruuden vielä kaksi kertaa. Viimeisessä kisassaan Eva oli niin ylivoimainen, että hänet sijoitettiin kaksinpelissä suoraan välierään, jotta muut tytöt saivat taistella tasaisemmin hopea- ja pronssimitaleista.

Teuvo Komulainen jatkoi Nappulaliigatoimikunnan puheenjohtajana vielä vuoden 1977, jonka jälkeen puheenjohtajaksi tuli Arto Luukkainen. Hän toimi tässä tehtävässä siihen asti, kun toimikunta sulautettiin liiton organisaatiouudistuksessa kilpailuvaliokunnan alle. Luukkainen vastasi Nappulaliigan järjestämisestä aina vuoteen 1996.

Egyl AB lahjoitti vuoden 1979 Nappulaliigaan edelleen kiertävät kiertopalkinnot sekä poikien että tyttöjen joukkuekilpailuun. Alussa jokainen voittajajoukkueen pelaaja sai myös kiertopalkinnon pienoismallin, mutta se perinne loppui lyhyeen. Vasta 1994 tuli loppukilpailuun seuraava uudistus, kun tyttöjen kaksinpelissä otettiin käyttöön poolijärjestelmä. Seuraavasta vuodesta lähtien myös poikien kaksinpeli pelattiin pooleina.

Ikäraja vaihtuu jälleen ja kilpailu siirtyy kevätkaudelle

Nappulaliigaa ei pelattu vuonna 2002, koska kilpailu siirrettiin kevätkaudeksi samalla kun ikäluokkaa muutettiin. Suomessa otettiin käyttöön kalenterivuoteen perustuva ikäjaottelu. Siten Nappulaliigaan saivat osallistua pelaajat, jotka täyttivät korkeintaan 12 vuotta kauden alun (1.7.) kalenterivuonna. Koska kisa järjestettiin jatkossa keväisin, pelaajat olivat parhaimmillaan vuoden vanhempia kuin aikaisemmin. Palattiin siis alkuperäiseen ikärajaan vuodelta 1972.

Koska ikäraja ja kilpailun ajankohta vaihtuivat, osanottajamäärien vertaileminen aiempiin kausiin ei anna oikeaa kuvaa. Poikien kaksinpelin osallistujamäärä kasvoi muutoksen jälkeen noin 40 prosenttia, mutta tyttöjen määrään muutokset eivät vaikuttaneet.

Nappulaliiga on järjestetty kolmea kertaa lukuun ottamatta aina Ruskeasuon pöytätennishallissa. Vuosina 1998 ja 1999 paikkana oli Maunulan väestönsuoja, sillä Ruskeasuon halli oli remontissa. Tämän lisäksi Nappulaliiga on järjestetty kerran Koskella TI (2015), kun Kosken Kaiku toimi järjestäjänä.

Arto Luukkainen

Nappulaliigan mestarit kautta aikojen (Tilasto-osuuteen)

Kausi	Poikien joukkue	Tyttöjen joukkue	Poikien kaksinpeli	Tyttöjen kaksinpeli
1971/1972	KoKa			
1972/1973	KoKa	KyMa		
1973/1974	Ei pelattu	Ei pelattu		
1974/1975	Stiga	Maraton		
1975/1976	Stiga	TIP-70		
1976/1977	TIP-70	PadY	Stefan Söderberg KUF	Eva Malmberg KUF

1977/1978	Stiga	KUF	Petri Heinonen Stiga	Eva Malmberg KUF
1978/1979	Star	KUF	Sakari Gruenewaldt Star	Eva Malmberg KUF
1979/1980	MPS	PadY	Matti Seiro Star	Minna Komulainen PadY
1980/1981	MPS	TerPy	Jari Sipilä SeSi	Pia Malmberg BF-78
1981/1982	Star	BF-78	Marko Suhonen Star	Pia Malmberg BF-78
1982/1983	Star	Maraton	Marko Suhonen Star	Jaana Fransman Maraton
1983/1984	TuPy	Maraton	Tuomas Karkamo Star	Tuuli Oksanen Wega
1984/1985	Wega	Maraton	Aki Kontala Wega	Tuuli Oksanen KontU
1985/1986	MBF	PadY	Linus Eriksson MBF	Anu Rivala TuKa
1986/1987	KemPy	TerPy	Tomi Järvenpää KemPy	Katja Poikolainen TerPy
1987/1988	TuKa	TuTo	Kalle Päivärinta TuKa	Linda Weckström Maraton
1988/1989	TuKa	KoKu	Joni Aaltonen TuKa	Linda Weckström Maraton
1989/1990	TuKa 2	MBF	Ville Varpula TIP-70	Irina Wall MBF
1990/1991	TuKa	MBF	Eero Aho Por-83	Irina Wall MBF
1991/1992	TuKa	MBF	Aki Järvenpää KemPy	Solja Virtanen MBF
1992/1993	KeU	TIP-70	Aki Järvenpää KemPy	Laura Varpula TIP-70
1993/1994	YNM	TIP-70	Juha Kärnä YNM	Laura Varpula TIP-70
1994/1995	Stiga	TIP-70	Henri Arjamaa Stiga	Laura Varpula TIP-70
1995/1996	Por-83	VehVi	Mika Rauvola IPT-94	Satu Karsikas VehVi
1996/1997	Stiga	VehVi	Mika Rauvola IPT-94	Jonna Hokkanen VehVi
1997/1998	PuPy	VehVi	Joonas Jaatinen PuPy	Noora Nieminen PuPy
1998/1999	TIP-70	VehVi	Juho Pihlaja PuPy	Tiina Laaksonen TIP-70
1999/2000	TIP-70	PuPy	Timo Tamminen TIP-70	Sanna Pelli PuPy
2000/2001	TuKa	PuPy	Timo Tamminen TIP-70	Sanna Pelli PT Espoo
2001/2002	TuKa	TIP-70	Antti Tyyskä IPT-94	Henna Närhi HP
2002/2003	TuKa	HP	Pentti Oláh SeSi	Henna Närhi HP
2003/2004	Maraton	MBF	Pentti Oláh SeSi	Emma Rolig MBF
2004/2005	Maraton	TIP-70	Otto Tennilä Maraton	Jannika Oksanen TIP-70
2005/2006	SeSi	MBF	Otto Tennilä Maraton	Pinja Eriksson MBF
2006/2007	KoKa	MBF	Roni Kantola TuKa	Pinja Eriksson MBF
2007/2008	MBF	MBF	Thomas Lundström MBF	Pinja Eriksson MBF
2008/2009	MBF	MBF	Miikka O'Connor MBF	Anna Kirichenko PT Espoo
2009/2010	PT Espoo	MBF	Jan Nyberg PT Espoo	Paju Eriksson MBF
2010/2011	PT Espoo	MBF	Jan Nyberg PT Espoo	Annika Lundström MBF
2011/2012	KoKa	MBF	Veikka Flemming KoKa	Pihla Eriksson MBF
2012/2013	KoKa	MBF	Alex Naumi KoKa	Annika Lundström MBF
2013/2014	KoKa	MBF	Alex Naumi KoKa	Ksenia Nerman Spinni
2014/2015	PT Espoo	MBF	Noah Steif MBF	Carina Englund ParPi

2015/2016	PT Espoo	Spinni	Sam Khosravi TIP-70	Ksenia Nerman Spinni
2016/2017	KoKa	Spinni	Sam Khosravi KoKa	Aleksandra Seppänen Spinni